

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH  
ZAKONA O IZVAJANJU REJNIŠKE DEJAVNOSTI**

**II. BESEDILO ČLENOV**

1. člen

V Zakonu o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – odl US, 114/06 – ZUTPG, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 22/19) se 15. člen spremeni tako, da se glasi:

»Ministrstvo vodi evidenco izdanih dovoljenj kot informatizirano zbirko podatkov, ki vsebuje osebne podatke rejnikov. Center rejnika ima vpogled v zbirke podatkov iz 65. člena o rejnikih, rejniških družinah, izdanih dovoljenjih, prenehanju veljavnosti dovoljenj in o rejnikih, ki izvajajo rejniško dejavnost kot poklic za rejnike v okviru svoje krajevne pristojnosti. Center otroka ima vpogled v zbirke podatkov iz 65. člena tega zakona, in sicer o sklenjenih rejniških pogodbah, o otrocih, nameščenih v rejniške družine, o bioloških družinah otrok, nameščenih v rejniške družine za območje svoje krajevne pristojnosti ter osebno ime rejnika, prijava v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, podatek o številu prostih mest za območje celotne države.«.

2. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Center rejnika po pregledu vloge in dokazil ugotovi, ali rejnik izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic ter o tem izda odločbo. Če rejnik izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic, center rejnika z odločbo odloči tudi o datumu vključitve v obvezno zavarovanje. Vključitev v zavarovanje je možna z naslednjim dnevom po prenehanju vključitve v obvezna zavarovanja iz drugega naslova, vendar ne pred dnevom vložitve vloge za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic. O pritožbi zoper odločbo odloča ministrstvo, pristojno za družino. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži izvršitve odločbe.  
(2) Rejnika, ki izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti, center rejnika vpiše v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic (v nadaljnjem besedilu: register) ter prijavi v obvezno socialno zavarovanje.«.

3. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Register je informatizirana zbirka podatkov, ki jo vzpostavi ministrstvo, vanj pa za območje svoje krajevne pristojnosti center rejnika v zbirko podatkov vpisuje osebne podatke rejnika, datum vpisa v register, datum izbrisa iz registra, datum prijave v obvezno poklicno in invalidsko zavarovanje in datum objave iz obveznega poklicnega in invalidskega zavarovanja. Center rejnika ima vpogled v osebne podatke rejnikov v registru v okviru svoje krajevne pristojnosti.«.

4. člen

V 21. členu se besedilo »Ministrstvo opravi izbris iz registra na predlog centra rejnika, če:« spremeni tako, da se glasi »Rejnika, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic center rejnika odjavi iz obveznega socialnega zavarovanja, če« ter se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Center rejnika z odločbo odloči o odjavi iz obveznega socialnega zavarovanja ter o datumu objave. O pritožbi zoper odločbo odloča ministrstvo, pristojno za družino. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži izvršitve odločbe.«.

## 5. člen

V 40. členu se za piko doda nov stavek, ki se glasi:

»V ta namen mora biti nadaljnja strokovna obravnava načrtovana v okviru individualne projektne skupine najpozneje v zadnjem mesecu pred polnoletnostjo.«.

## 6. člen

V 46. člen se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Center otroka lahko podaljša veljavnost rejniške pogodbe z rejnikom tudi po polnoletnosti osebe, vendar najdlje do dopolnjenega 26. leta starosti, v kolikor je nadaljnja strokovna obravnava načrtovana v skladu z določbami tega zakona, in sicer v enakem ali ožjem obsegu oskrbe, kot je bilo določeno pred polnoletnostjo:

- če oseba zaradi motenj v telesnem in duševnem razvoju ni sposobna za samostojno življenje in delo, če oseba ali njen skrbnik s tem soglaša;

- če ta ostane v rejniški družini zaradi nadaljevanja šolanja, če oseba s tem soglaša.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti, peti in šesti odstavek, ki se glasijo:

»(4) Podaljšanje rejniške pogodbe v skladu s tem členom se šteje v normative za izvajanje rejniške dejavnosti, določene v 23. in 24. členu tega zakona, ter se spremlja v skladu z nalogami pri izvajanju rejništva, določenimi s tem zakonom glede na načrtovano nadaljnjo strokovno obravnavo.

(5) Če rejniška pogodba, ki je bila podaljšana v skladu z določbami tega člena, preneha zaradi smrti rejnika ali zaradi razrešitve rejnika, ki jo ta zahteva v skladu s peto alinejo prvega odstavka 49. člena tega zakona, center otroka lahko sklene rejniško pogodbo z rejnikovim zakoncem ali zunajzakonskim partnerjem, če se ta strinja z izvajanjem rejniške dejavnosti in izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti, kot so določeni v tem zakonu. Sklenitev rejniške pogodbe v skladu s tem odstavkom se šteje za izdano dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti za čas trajanja namestitve polnoletne osebe iz prvega odstavka tega člena. Rejnikovega zakonca ali zunajzakonskega partnerja center rejnika vpiše v evidenco izdanih dovoljenj.

(6) Rejnik, ki na podlagi prejšnjega odstavka izvaja rejniško dejavnost, se mora udeleževati usposabljanj, določenih z 28. členom tega zakona. Rejnik, ki na podlagi prejšnjega odstavka izvaja rejniško dejavnost, lahko pridobi dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti v skladu z 8. do 13. členom tega zakona, vključno z usposabljanjem, določenim v 12. členu tega zakona.«.

## 7. člen

V 47. členu se za tretjo alinejo doda nova alineja, ki se glasi:

»- s prenehanjem dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti,«.

Dosedanji četrta in peta alineja postaneta peta in šesta alineja.

## 8. člen

Prvi in drugi odstavek 50. člena se spremenita tako, da se glasita:

»(1) Rejnik je za posameznega otroka ali polnoletno osebo, za katero je podaljšana veljavnost rejniške pogodbe po polnoletnosti v skladu z določbami tega zakona (v nadaljnjem besedilu: polnoletna oseba) upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Ob prvi namestitvi otroka je rejnik upravičen tudi do enkratnega prejemka v višini pravice do pomoči ob rojstvu otroka, določene z zakonom, ki ureja družinske prejemke, če center otroka oceni, da je ob namestitvi potreben dodaten nakup oblačil, obutve, potrebščin in opreme za otroka.«.

Za tretjim odstavkom se dodajo nov četrti, peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»(4) Rejnik, kateremu se namesti otrok ob izreku ukrepa za varstvo koristi otroka nujni odvzem otroka ali ob izdani začasni odredbi o odvzemu otroka staršem v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja, je ob tej namestitvi upravičen do enkratnega prejemka v višini enkratnega plačila dela rejniku. Rejnik je v istem postopku za izrek navedenih ukrepov za varstvo koristi otroka le enkrat upravičen do enkratnega prejemka v višini plačila dela za istega otroka. Če v času trajanja ukrepa za varstvo koristi otroka nujnega odvzema otroka ali začasne odredbe, na podlagi katere je bil otrok nameščen k rejniku, rejniška pogodba preneha zaradi razrešitve rejnika iz razlogov na strani rejnika, kot so določeni s tem zakonom, je rejnik dolžan vrniti navedeni enkratni prejemek v valoriziranem znesku.

(5) Rejnik, kateremu se namesti več otrok iz iste družine, je ob namestitvi vsakega dodatnega otroka iz iste družine upravičen do enkratnega prejemka v višini enkratnega plačila dela rejniku. Rejnik je do tega enkratnega prejemka upravičen tudi v primeru namestitve otrok iz družine polnoletne osebe. Če v času trajanja namestitve otroka, za katerega je rejnik prejel enkratni prejemek v višini enkratnega plačila dela rejniku, rejniška pogodba preneha zaradi razrešitve rejnika iz razlogov na strani rejnika, kot so določeni s tem zakonom, je rejnik dolžan vrniti navedeni enkratni prejemek v valoriziranem znesku.«.

(6) Rejnik je za vsakega nameščenega otroka ali polnoletno osebo upravičen do letnega dodatka za oddih in počitnice (v nadaljnjem besedilu: letni dodatek) v višini zneska plačila dela, določenim v tem zakonu. Letni dodatek se rejniku izplača v mesecu juniju za otroka ali polnoletno osebo, ki je pri istem rejniku nameščen vsaj šest mesecev pred 1. majem tekočega leta, ne glede na dejansko bivanje otroka v rejniški družini.

(7) Rejnik s končano višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo ali s končano višjo ali visoko šolo psihološke ali biopsihološke smeri, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri – smer delovne terapije in teološke smeri z ustrezno specializacijo ima za vsako sklenjeno rejniško pogodbo pravico do dodatka za specialna znanja v višini 10% višine plačila dela, določenega s tem zakonom.

## 9. člen

51. člen spremeni, tako da se glasi:

»(1) Oskrbnino sestavljajo sredstva za materialne stroške za otroka ali polnoletno osebo in denarni prejemek v znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka v višini, v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ne glede na starost otroka oziroma polnoletne osebe. Na drugih pravnih področjih, kjer je pridobitev pravice ali pravne koristi odvisna od upravičenosti do otroškega dodatka, se šteje, da je otrok, ki je nameščen v rejniško družino ali polnoletna oseba prejemnik otroškega dodatka.

(2) Materialni stroški za otroka ali polnoletno osebo znašajo 359,59 eurov.

(3) Če otrok ali polnoletna oseba biva v rejniški družini za čas vikendov in šolskih počitnic (vikend rejništvo), je rejnik v teh mesecih upravičen do oskrbnine, določenih s tem zakonom ter sorazmernega dela plačila dela.

(4) Če je otrok ali polnoletna oseba iz rejniške družine odsotna več kot 30 dni neprekinjeno zaradi zdravljenja, preživljanja počitnic ali podobnih razlogov, se rejniku izplača rejnina v višini plačila dela.«.

## 10. člen

52. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Glede na zahtevnost oskrbe, varstva in vzgoje otroka ali polnoletne osebe se oskrbnina lahko zviša za 25% ali 50% iz razlogov, določenih v tem členu. Če sta podana dva ali več razlogov za zvišanje oskrbnine za 25%, se oskrbnina zviša za 50%. Odstotki zvišanja oskrbnine ne morejo seštevati.

(2) Oskrbnina se zviša za 25% ob izrednih izdatkih za potrebe otroka, povezanih z:

- izobraževalnim procesom otroka,
- interesnimi dejavnostmi otroka,

- zdravjem otroka (pogosti obiski pri specialistih, zdravljenje, povezano s stroški, ortopedski pripomočki), če za otroka ni določena pravica do dodatka za nego, določena s predpisi, ki urejajo družinske prejemke,  
- drugimi posebnimi obravnavami otroka,  
- stroški obiskovanja matične družine, če ta živi v oddaljenem kraju in ne more zagotavljati za to potrebnih sredstev.

(3) Rejnik enkrat letno ter tudi, kadar center otroka to zahteva, pisno poroča o namenskosti porabe navedenih sredstev. Način poročanja določi minister, pristojen za družino.«.

#### 11. člen

V 53. členu se prvi in drugi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(1) Plačilo dela rejniku znaša 300,90 evrov za otroka.

(2) Glede na zahtevnost oskrbe, varstva in vzgoje otroka (rejništvo za hudo bolnega otroka, otroka z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju, otroka s čustvenimi in vedenjskimi težavami ali motnjami) se lahko plačilo dela iz prejšnjega odstavka začasno zviša za 25% ali za 50%. Rejniku se plačilo dela zviša za 25%, kadar gre za zmerno povečani obseg dela z otrokom ali za 50%, kadar gre za močno povečani obseg dela z otrokom.«.

#### 12. člen

V prvem odstavku 64. člena se pred piko doda besedilo, ki se glasi:

»kot informatizirano zbirko podatkov ter v skladu s temi nameni obdeluje osebne podatke«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Centri za socialno delo vodijo zbirke podatkov, kot informatizirane zbirke podatkov za potrebe izvajanja rejniške dejavnosti na območju njihove krajevne pristojnosti ter v skladu s tem namenom obdelujejo osebne podatke.«.

#### 13. člen

V 66. členu se v prvem odstavku za zadnjo alinejo pika spremeni v vejico in se doda nova alineja, ki se glasi:

»- število otrok, ki se jih lahko namesti.«.

#### 14. člen

V 67. členu se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ministrstvo in centri za socialno delo izvajalca usposabljanj posredujejo za namen izvedbe obveznih usposabljanj ime in priimek in naslov kandidatke in kandidatov ter rejnikov«.

#### 15. člen

Za poglavjem X. PRIZNANANJA se doda novo poglavje, ki se glasi »XI. BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ« in se ostala poglavja preštevilčijo.

#### 16. člen

Za 63. členom se doda nov 63.a člen, ki se glasi:

»63.a člen  
(brezplačna pravna pomoč)

(1) Za brezplačno pravno pomoč rejniku v postopkih pred sodišči se uporablja zakon, ki ureja brezplačno pravno pomoč, če ni v tem členu drugače določeno.

(2) Do brezplačne pravne pomoči je ne glede na določbe zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč, upravičen rejnik kot udeleženec v postopkih za varstvo koristi otroka, ki je k rejniku nameščen v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja.

(3) Pristojni organ za brezplačno pravno pomoč obravnava prošnje, vložene po prejšnjem odstavku, prednostno.«.

**PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA:**

17. člen

(postopki v zadevah, glede katerih je spremenjena stvarna pristojnost in zakonski učinki odločb)

(1) Postopki za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic, ki so se na podlagi 19. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – odl. US, 114/06 – ZUTPG, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 22/19) začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po določbah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – odl. US, 114/06 – ZUTPG, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 22/19). Če se po začetku uporabe tega zakona v postopkih iz prejšnjega odstavka odločba prve stopnje odpravi in vrne v ponovni postopek, se postopek nadaljuje po določbah tega zakona.

(2) Za zakonske učinke odločb ministrstva, izdane na podlagi 19. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – odl. US, 114/06 – ZUTPG, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 22/19), ki bodo postale pravnomočne po začetku uporabe tega zakona, se uporabljajo določbe tega zakona.

18. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

### III. OBRAZLOŽITEV

#### K 1. členu

Ministrstvo po veljavni ureditvi vodi evidenco izdanih dovoljenj, ki je informacijsko podprta. S predlagano določbo se predlaga dopolnitev z natančnejšo opredelitvijo načina vodenja zbirke podatkov, in sicer kot informatizirano zbirko podatkov ter tudi določitvijo pravne podlage za vpogled centra rejnika ter centra otroka v zbirke podatkov iz 65. člena tega zakona.

#### K 2. členu

S predlagano določbo se poenostavlja postopek za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic na način spremembe stvarne pristojnosti za odločitev o podelitvi statusa poklicnega rejnika ter o vključitvi v zavarovanje. Veljavna ureditev določa vložitev vloge za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic na centru rejnika, ki jo skupaj z dokazili pošlje ministrstvu. Že po zdaj veljavni ureditvi center rejnika izvede večji del ugotovitvenega postopka v zvezi z ugotavljanjem pogojev za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic ter nadalje tudi uredi prijavo v obvezno socialno zavarovanje. Na podlagi predlagane določbe bo center rejnika izvedel celoten postopek za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic, in sicer bo na podlagi zbranih dokazil ugotovil izpolnjenost pogojev za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic ter o tem izdal odločbo. Če rejnik izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic, z isto odločbo center rejnika odloči tudi o datumu vključitve v obvezno zavarovanje. Na podlagi te odločbe bo center rejnika torej izvedel vpis v register ter prijavo v obvezno socialno zavarovanje.

Določba je v tem delu tudi terminološko spremenjena, in sicer ne gre za odločanje o vpisu v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic, pač pa za odločitev o izpolnjenosti pogojev za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic ter nadalje o datumu vključitve v obvezno socialno zavarovanje. Vsebinsko se v tem delu navedeni institut ne spreminja – pogoji za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic ter nadalje vključitev v obvezno socialno zavarovanje ostanejo s predlagano določbo nespremenjeni. Z namenom zagotavljanja kontinuitete obveznega socialnega zavarovanja predlagana določba določa enako, kot velja po zdajšnji ureditvi, to je, da je vpis v register ter s tem prijava v zavarovanje možna z naslednjim dnem po prenehanju vključitve v obvezno zavarovanje iz drugega naslova. V skladu s tem predlagana določba določa, da pritožba zoper to odločbo ne zadrži izvršitve odločbe. Ker se s predlagano določbo ureja sprememba stvarne pristojnosti za odločitev o podelitvi statusa poklicnega rejnika ter o vključitvi v zavarovanje, in sicer z ministrstva na centre za socialno delo, določba določa tudi takojšnjo izvršljivost izdane odločbe in s tem možnost vključitve v zavarovanje z dnem, kot bo odločeno z odločbo. Stvarna pristojnost za odločanje o pritožbah je določena ministrstvu, pristojnemu za družino, v katerega upravno področje sodijo vsebine iz področja izvajanja rejniške dejavnosti.

#### K 3. členu

Ministrstvo po že zdaj veljavni ureditvi vodi register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic. Register je informacijsko podprta evidenca, zato se predlaga dopolnitev določbe z natančnejšo opredelitvijo registra. Po veljavni ureditvi ministrstvo odloča o izvajanju rejniške dejavnosti kot poklic in vpiše v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic. Glede na predlagano spremembo stvarne pristojnosti za odločanje o izvajanju rejniške dejavnosti kot poklic, in sicer da o tem odloča center rejnika (in ne več ministrstvo), ki tudi izvede vpis v register, je obenem potrebna določitev pristojnosti za vpis in vpogled v osebne podatke rejnikov v registru.

#### K 4. členu

V skladu z veljavno določbo ministrstvo opravi izbris rejnika na predlog centra rejnika in ne po uradni dolžnosti. Glede na to, da veljavna določba 21. člena določa center rejnika kot predlagatelja, ki oceni obstoj pogojev za izbris, se s predlagano določbo poenostavlja postopek tako, da center rejnika v primeru izpolnjenih pogojev izda odločbo o odjavi iz obveznega socialnega zavarovanja ter tudi o datumu odjave iz obveznega socialnega zavarovanja. Ker se s predlagano določbo prenaša pristojnost za odločitev o datumu odjave iz obveznega socialnega zavarovanja ter s tem o odvzemu statusa poklicnega rejnika na centre za socialno delo, je določena tudi takojšnja izvršljivost izdane odločbe in s tem možnost odjave iz zavarovanja z dnem, kot bo odločeno z odločbo. Stvarna pristojnost za odločanje o pritožbah je določena ministrstvu, pristojnemu za družino, v katerega upravno področje sodijo vsebine iz področja izvajanja rejniške dejavnosti.

#### K 5. členu

Z otrokovo polnoletnostjo rejništvo preneha, kot to določa 237. člen DZ; s prenehanjem rejništva pa preneha tudi rejniška pogodba. V skladu z 237. členom DZ se lahko namestitev v rejniško družino nadaljuje tudi po polnoletnosti ob zakonsko določenih pogojih, pri čemer mora biti nadaljevanje bivanja v rejniški družini tudi strokovno utemeljeno. Veljavna določba 40. člena v ta namen določa, da je dolžnost centra otroka in centra rejnika, da pred podaljšanjem rejniške pogodbe skupaj z otrokom oziroma mladostnikom in rejnikom ugotovijo, da je nadaljnje bivanje osebe v rejniški družini v njegovo korist. V takšnem primeru ne gre za nadaljevanje rejništva, ki je s polnoletnostjo prenehalo, pač pa za nadaljevanje zgolj namestitve v rejniški družini, če je predhodno ugotovljeno, da je to za osebe koristno. Namen predlagane spremembe je zagotoviti, da se ugotovitev o potrebnosti nadaljnje strokovne obravnave osebe zaradi nadaljevanja šolanja sprejme najpozneje zadnji mesec pred polnoletnostjo.

#### K 6. členu

Določba 46. člena ureja možnost podaljšanja rejniške pogodbe po polnoletnosti osebe, če ta oseba zaradi motenj v telesnem in duševnem razvoju ni sposobna za samostojno življenje in delo, če oseba ali njeni skrbnik s tem soglaša, ali pa v primeru, če oseba ostane v rejniški družini zaradi nadaljevanja šolanja, če s tem soglaša. Z otrokovo polnoletnostjo rejništvo preneha, kot to določa 237. člen DZ; enako tudi 154. člen DZ določa, da se ukrepi za varstvo koristi otroka lahko izvajajo, dokler otrok ne postane popolnoma poslovno sposoben, če ta zakonik ne določa drugače. Rejništvo je namreč posebna oblika varstva otrok, ki jim je potrebna oskrba in vzgoja pri osebah, ki niso njihovi starši. S popolno poslovno sposobnostjo oseba samostojno sprejema odločitve, zato je v predmetni določbi 46. člena ZIRD določena možnost podaljšanja rejniške pogodbe le v s soglasjem osebe (oziroma njenega skrbnika v primeru iz prve alineje prvega odstavka 46. člena ZIRD). Ker s polnoletnostjo preneha rejništvo kot posebna oblika varstva otrok, preneha tudi izvršilni naslov, s katerim je bilo odločeno o namestitvi otroka v rejništvo, je podaljšanje veljavnosti rejniške pogodbe, ki je bila sklenjena na podlagi tedaj veljavnega izvršilnega naslova, možno le na podlagi soglasja polnoletne osebe ali njenega skrbnika, vendar največ do 26. leta starosti, kot to določa 237. člen DZ. Veljavna ureditev v ta namen tudi določa, da je dolžnost centra otroka in centra rejnika, da pred podaljšanjem rejniške pogodbe skupaj z otrokom in rejnikom ugotovijo, da je nadaljnje bivanje otroka v rejniški družini v korist otroka.

Ker podaljšanje rejniške pogodbe ne temelji na izvršilnem naslovu, se nadaljnja veljavnost rejniškega razmerja za namen nadaljnjega bivanja osebe v rejniški družini ureja povsem ločeno. Veljavna določba 46. člena ZIRD izhaja iz možnosti časovnega podaljšanja že obstoječega rejniškega razmerja. Zaradi jasnosti ureditve podaljšanja namestitve v rejniški družini se predlaga tudi, da je podaljšanje možno v enakem ali ožjem obsegu oskrbe, kot je bilo določeno pred polnoletnostjo. Navedeno pomeni, da se obseg oskrbe v okviru namestitve po polnoletnosti ne more širiti v smislu, da bi oseba, ki pred polnoletnostjo ni bila nameščena za obdobje celega meseca, s podaljšanjem rejniške pogodbe polnoletnosti lahko bivala v obdobju celega meseca.

Določbi 23. in 24. člena ZIRD določata normative za izvajanje rejniške dejavnosti, pri čemer iz določb zakona v tem delu niti v 46. členu ni jasno razvidno, ali se tudi morebitno podaljšanje rejniške pogodbe po polnoletnosti osebe šteje v navedene normative. Ker se s podaljšanjem rejniške pogodbe po polnoletnosti uredi nadaljevanje namestitve za otroka po njegovi polnoletnosti v okviru iste rejniške družine, se z določbo jasno ureja tudi, da se navedena namestitev šteje v normativ rejnika, vključno v normativ za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic. Pravni položaj rejnika, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic se namreč zaradi nadaljevanja bivanja v rejniški družini s strani polnoletne osebe iz tega razloga ne sme poslabšati (v smislu izgube pravice do vključitve v obvezno zavarovanje glede na določen normativ).

Razlogi, zaradi katerih rejniška pogodba (in s tem tudi morebitno podaljšanje rejniške pogodbe po polnoletnosti) preneha, so določeni v 47. členu ZIRD. V primeru razrešitve rejnika ali v primeru nastopa katere od okoliščin na strani rejnika iz 47. člena ZIRD, center otroka o tem obvesti sodišče ter predlaga imenovanje novega rejnika, prenehanje rejništva ali pa drugo obliko varstva in vzgoje otroka, v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja – navedeno velja za primere, ko je nameščen otrok. Za polnoletno osebo pa ZIRD v primeru prenehanja rejniške pogodbe, ki je bila podaljšana v skladu s 46. členom ZIRD, iz razlogov na strani rejnika (npr. huda bolezen, smrt) ne ureja možnosti ureditve nadaljnega bivanja za polnoletno osebo, ki sicer izpolnjuje pogoje za nadaljnje bivanje v rejniški družini. Glede na navedeno predlagana določba novega šestega in sedmega odstavka 46. člena predvideva tudi možnost sklenitve nove rejniške pogodbe z zakoncem ali zunajzakonskim partnerjem rejnika, v kolikor ta izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti, kot jih določa ZIRD ter s tem strinja. Sklenitev nove rejniške pogodbe se šteje za izdano dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti, vendar le za čas trajanja te namestitve za navedeno osebo. Zakonca ali zunajzakonskega partnerja rejnika center rejnika vpiše v evidenco izdanih dovoljenj. Ker pa se sklenitev nove rejniške pogodbe šteje za izdano dovoljenje za čas trajanja namestitve polnoletne osebe, s tem rejnikov zakonec ali zunajzakonski partner namreč postane rejnik, je ta dolžan opraviti redna usposabljanja z izjemo osnovnega usposabljanja, kot jih ZIRD določa za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti v 12. členu ZIRD. Rejniška družina je namreč že pred polnoletnostjo izvajala rejniško dejavnost za polnoletno osebo, zato navedeno osnovno usposabljanje za zakonca ali zunajzakonskega partnerja oziroma rejnika v tem delu ni smiselno. V nadaljevanju pa se je ta rejnik, enako kot vsi rejniki, dolžan redno usposablјati v skladu z 28. členom ZIRD. Rejnik pa lahko pridobi dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti po postopku, ki je v določbah 8. do 13. člena ZIRD določen za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. Pri tem pa mora enako, kot to sicer velja, opraviti tudi usposabljanje, določeno v 12. členu ZIRD.

#### K 7. členu

Sprememba določbe je redakcijska. Določba 47. člena ne določa razloga, da v primeru prenehanja dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti, preneha tudi rejniška pogodba. Rejniško pogodbo lahko sklene le oseba, ki ima dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti oziroma je imenovana s sodno odločbo, in se izvršljiva sodna odločba o namestitvi otroka v rejništvo k sorodniku ali drugi osebi iz 14. člena ZIRD šteje za izdano dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti za čas trajanja namestitve. V kolikor rejniku preneha dovoljenje iz razlogov v 16. členu ZIRD, ne more imeti veljavno sklenjene rejniške pogodbe.

#### K 8. členu

Predlagana sprememba prvega in drugega odstavka je redakcijska. Predlog zakona v nadaljnjih določbah ureja tudi možnost spremembe sestave rejnine ob zakonsko določenih pogojih, zato je potrebna dopolnitev določbe prvega odstavka.

Besedilo določbe drugega odstavka 50. člena ZIRD se s predlagano določbo usklajuje s terminologijo predpisa, ki ureja družinske prejemke. Predmetni predpis je Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G, 14/18, 81/19, 158/20, 92/21 in 153/22; v nadaljnjem besedilu: ZSDP-1), ki navedeni prejemek določa kot pravico do pomoči ob rojstvu otroka.

S predlagano spremembo tretjega odstavka se ureja možnost prejema dodatnega prejemka v višini enkratnega plačila dela rejniku kot posebna spodbuda za rejnika za nudenje takojšnje namestitve otroka po izrečenem nujnem odvzemu otroka ali izrečeni začasni odredbi o odvzemu otroka staršem, v skladu z določbami DZ. DZ med drugim ureja sistem ukrepov za varstvo koristi otroka. V skladu z DZ imajo starši pred vsemi drugimi pravico in obveznost varovati pravice in koristi svojega otroka, zato država izvede ukrepe za varstvo pravic in koristi otroka le takrat, ko starši te svoje pravice in obveznosti ne

izvajajo ali je ne izvajajo v korist otroka. Ukrepi za varstvo koristi otroka so začasne odredbe, nujni odvzem otroka in ukrepi trajnejšega značaja. Nujni odvzem otroka izvede center za socialno delo, o začasnih odredbah in ukrepih trajnejšega značaja odloča sodišče.

Nujni odvzem otroka izvede center za socialno delo, če je z verjetnostjo izkazana tako huda ogroženost otroka, da je njegove koristi mogoče zavarovati le s takojšnjim odvzemom otrok staršem. V tem primeru center za socialno delo odvzame otroka in ga namesti k drugi osebi, v krizni center, v rejništvo ali v zavod, še preden sodišče odloči o predlogu za izdajo začasne odredbe. Če center za socialno delo v dvanajstih urah ne predlaga sodišču izdaje začasne odredbe ali če sodišče ne odloči o predlogu centra za socialno delo najkasneje v 24 urah ali zavrne izdajo začasne odredbe, se otrok takoj vrne staršem. Za varstvo koristi otroka sme sodišče izdati tudi začasno odredbo, s katero je mogoče doseči začasno varstvo koristi otroka, pri čemer Družinski zakonik med primeroma naštetimi začasnimi odredbami določa tudi začasno odredbo, s katero otroka odvzame staršem in ga namesti k drugi osebi, v krizni center, v rejništvo ali v zavod.

V primeru navedenih ukrepov, s katerim se otroka odvzame staršem še pred koncem postopka odločanja o ukrepu za varstvo koristi otroka, je potrebno otroku nemudoma zagotoviti ustrezno namestitvev, pri čemer DZ v ta namen ureja tudi možnost namestitve v krizni center. Glede na obseg storitev, določenih v Zakonu o socialnem varstvu, ki se v času namestitve v kriznem centru izvajajo, je tovrstna namestitvev za otroka lahko izključno kratkotrajna. Namestitvev namreč ne omogoča vzgoje, izobraževanja, priprave za življenje, nadomeščanja funkcije doma, kar je sicer vsebina drugih oblik namestitvev v institucionalno varstvo. Trajane sodnega postopka ter iskanje primerne rejniške družine za otroka v primeru ocene, da je potrebno zagotoviti tovrstno obliko varstva otroka, se čas trajanja namestitvev otrok v kriznih centrih neizogibno podaljšuje.<sup>1</sup> Z namenom zagotavljanja stabilnega okolja tudi v času trajanja ukrepa nujnega odvzema ali začasne odredbe, se s to določbo ureja dodatna spodbuda za rejnika v primeru pripravljenosti nudenja namestitvev po izrečenem nujnem odvzemu otroka ali izrečeni začasni odredbi o odvzemu otroka staršem, s čimer bi se zagotovile dodatne možnosti za namestitvev otroka v primerih, ko je to nemudoma potrebno ob izrečenem ukrepu. S tem namenom določba tudi določa, da v kolikor bi rejniška pogodba prenehala z razrešitvijo, ki jih določa ta zakon v 49. členu, in sicer iz razlogov na strani rejnika (npr. če rejnik zahteva razrešitev ali če ne izpolnjuje z rejniško pogodbo določenih dolžnosti, se ne udeleži usposabljanja iz 28. člena), je rejnik dolžan vrniti prejeti enkratni prejemek v višini enkratnega plačila dela rejniku. V kolikor bi po izvedenem nujnem odvzemu bil otrok nadalje z začasno odredbo nameščen v rejniško družino, je rejnik kljub temu samo enkrat upravičen do navedenega enkratnega prejema.

S predlogom zakona se ureja tudi nov dodatek, in sicer letni dodatek za oddih in počitnice otroka, ki je nameščen v rejniško družino. Letni dodatek se ureja v višini osnovnega plačila dela (z upoštevanjem letne uskladitve) in pripada rejniku, če ima otroka nameščenega vsaj šest mesecev. Predlog zakona predvideva izplačilo še pred koncem šolskega leta (v mesecu juniju) ter določa kot pogoj predhodno vsaj šestmesečno namestitvev otroka ter določa presečni datum 1. maj tekočega leta. Izplačilo letnega dodatka ni odvisno od dejanske odsotnosti otroka iz rejniške družine (npr. v primeru vikend rejništva, odsotnost zaradi stikov, morebitne hospitalizacije). Stroški povezani z zagotavljanjem oddiha v času počitnic ali drugih prostih dni namreč niso neposredno povezani z dejanskim predhodnim bivanjem otroka v rejniški družini, zato se letni dodatek ureja v enotni višini za vse nameščene otroke.

Predlog zakona ureja tudi dodatek za specialna znanja rejnika s končano višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo ali s končano višjo ali visoko šolo psihološke ali biopsihološke smeri, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri – smer delovne terapije in teološke smeri z ustrezno specializacijo, na enak način, kot to ureja Zakon o

---

<sup>1</sup> Na dolgotrajnost namestitvev otrok v kriznih centrih opozarja tudi državni preventivni mehanizem, ki deluje v okviru Varuh človekovih pravic v svojih poročilih (npr. [DPM v Kriznem centru za mlade Kresnička v Radovljici: "Ni sprememb pri dolgotrajnih namestitvah otrok in mladostnikov."](#) ([varuh-rs.si](#)))

socialnem varstvu pri opredelitvi strokovnega delavca na področju socialnega varstva. Namen predlagane določbe je v ureditvi posebnega dodatka za dodatna znanja rejnika, ki jih je pridobil z doseženo izobrazbo navedenih smeri. Rejnik z navedeno izobrazbo namreč izpolnjuje enega od pogojev za izvajanje socialno varstvenih storitev na podlagi določb ZSV, zato je po mnenju predlagatelja smiselno, da se uredi posebni dodatek za specialna znanja. Pri tem ocenjuje, da je primerna višina 10% zneska plačila dela, kot je določen s tem zakonom.

#### K 9. členu

Določba spreminja ureditev oskrbnine kot dela rejnine, in sicer v delu opredelitve denarnega prejemka v znesku otroškega dodatka, v višini, ki je v zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev določena za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka v osnovni šoli. Po veljavni ureditvi v prvem odstavku 51. člena ZIRD oskrbnino sestavljajo sredstva za materialne stroške za otroka in denarni prejemek v znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka, ob upoštevanju starosti in šolanja nameščenega otroka, v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Ureditev v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev<sup>2</sup> pravico do otroškega dodatka določa do otrokovega 18. leta starosti. V skladu z navedeno ureditvijo, se po dopolnjenem 18. letu starosti otroka v primeru podaljšanja veljavnosti rejniške pogodbe, oskrbnina (in s tem rejnina) v tem delu pomembno zniža. S predlagano spremembo ureditve se zakonsko določena oskrbnina ne spreminja glede na starost otroka oziroma polnoletne osebe, pač pa je osnovna višina oskrbnine enaka za vse otroke oziroma osebe, nameščene v rejništvo. Nadalje pa je predviden dvig oskrbnine, ki je utemeljen z izrednimi izdatki, ki so povezani s posebnimi potrebami otroka ali polnoletne osebe.

Veljavna ureditev določa možno povišanje oskrbnine za 25% materialnih stroškov za otroka, ki je v vikend rejništvu in nima rednih prihodkov, pri čemer je navedeno zvišanje določeno le za otroka, ki je obenem nameščen v zavod. Otrok je lahko v vikend rejništvu tudi zaradi bivanja v drugi instituciji med tednom (npr. dijaški dom), zato se s predlagano določbo želi poenotiti ureditev možnega zvišanja za vse otroke, ki so v vikend rejništvu in obenem bivajo drugje, predvsem zaradi izobraževalnega procesa. Dosedanja določba dela, kaj se šteje za redni prihodek, ni ustrezno določala, s predlogom določbe pa upravičenost do oskrbnine v višini materialnih stroškov za otroka, ki biva v vikend rejništvu ni pogojena z odsotnostjo rednih prihodkov, pač pa je ta enako določena za vse otroke in polnoletne osebe, ki so nameščene v rejniško družino. Način upoštevanja rednih prihodkov otroka v zvezi z izplačano rejnino pa določa DZ v poglavju o obveznosti preživljanja med starši in otroki (v 184. členu DZ).

#### K 10. členu

Povišanje oskrbnine je v ZIRD določeno v 52. členu, in sicer za 25% materialnih stroškov, razlogi za povišanje pa so določeni v 27. členu Pravilnika o pogojih in postopkih za izvajanje rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 77/19). S predlogom določbe se določa dvostopenjska možnost povišanja oskrbnine (in ne le materialnih stroškov), pri čemer razloge, ki jih sedaj določa 27. člen Pravilnika po predlogu določbe postajajo del zakonske materije. Dodatno pa predlog določbe ureja tudi možnost povišanja za 50% materialnih stroškov v primeru, če sta podana dva ali več razlogov, ki samostojno utemeljuje povišanje za 25%. Ker gre za povišanje oskrbnine zaradi izrednih izdatkov, predlog zakona v tem delu določa tudi poročanje rejnika o namenskosti porabe navedenih sredstev, in sicer enkrat letno. S tem se želi zagotoviti transparentnost porabe dodatnih sredstev, ki so namensko zvišana zaradi izrednih izdatkov, povezanih s potrebami otroka.

#### K 11. členu

---

<sup>2</sup> Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B in 122/23 – ZŠtip-1C

S predlagano določbo se sledi enemu od ciljev predloga tega zakona, to je sprememba višine rejnine, pri čemer pa sestava rejnine ostane nespremenjena. Rejnik je za posameznega otroka upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela. Oskrbnino sestavljajo sredstva za materialne stroške za otroka in denarni prejemek v znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka, ob upoštevanju starosti in šolanja nameščenega otroka, v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Z namestitvijo otroka v rejniško družino to je v drugo družino, v kateri se nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine, rejnik prevzame tudi številna upravičenja in dolžnosti. Predlagatelj pri določitvi višine plačila dela izhaja iz minimalne plače, ki v letu 2024 znaša 1.253,90 eura bruto (Uradni list RS, št. 6/24) oziroma 902,80 eura neto; tretjina tega zneska pa znaša 300,90 eura. Predlagatelj pri tem izhaja iz fiksnega zneska trenutne višine minimalne plače, ki se nadalje usklajuje na način, kot sicer velja za rejnine, to je v skladu z določbami Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06, 59/07 – ZŠtip, 10/08 – ZVarDod, 71/08, 98/09 – ZIUZGK, 62/10 – ZUPJS, 85/10, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 59/19, 81/19 – ZSDP-1C, 92/21 – ZSDP-1E in 153/22 – ZSDP-1F). Z rejnino se želi tudi zagotoviti, da bi bil rejnik ob izpolnjevanju normativa treh otrok v skladu s 24. členom ZIRD, ki je določen za poklicno rejništvo (pri čemer ima lahko vsak rejnik istočasno nameščene največ tri otroke), upravičen do plačila dela v višini neto minimalne plače.

Določba je v tem delu nejasno določala odstotek možnega zvišanja, saj je bilo besedno zvezo za največ 50% mogoče razumeti drsno, da se pri zvišanju poljubno določi odstotek zvišanja plačila dela. Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 77/19) je kot možno zvišanje določal le v višini 25 ali 50 odstotkih. Zaradi jasnosti opredelitve odstotka možnega zvišanja plačila dela, je predlagana dopolnitev določbe z določitvijo zgolj dveh možnih višin.

#### K 12. členu

Ministrstvo po zdaj veljavni ureditvi vzpostavi in vodi centralno zbirko podatkov, ki pa je informacijsko podprta, ravno tako centri za socialno delo. S predlagano določbo se predlaga dopolnitev z natančnejšo opredelitvijo načina vodenja centralne zbirke podatkov ter zbirk podatkov, in sicer kot informatizirano zbirko podatkov. Poleg tega v skladu z nameni, določenimi v tej določbi, tako ministrstvo kot centri za socialno delo obdelujejo osebne podatke, vpisane v zbirke podatkov.

#### K 13. členu

V skladu s 23. členom ZIRD ima rejnik lahko istočasno nameščene največ tri otroke, izjemoma več, v kolikor gre za sorojence (natančnejši normativ pa je v 24. členu ZIRD določen v primeru izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic). Razen v primeru izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic, lahko rejnik vnaprej opredeli število otrok, ki jih je istočasno pripravljen sprejeti. S predlagano spremembo se zagotavlja tudi zakonska podlaga za ustrezno evidentiranje navedenega podatka.

#### K 14. členu

Za namen izvajanja obveznih usposabljanj, določenih z veljavno ureditvijo v ZIRD, je potrebno urediti tudi pravne podlage za posredovanje osebnih podatkov (t.j. ime, priimek in naslov) kandidatk in kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti ter tudi rejnikov zaradi nadaljnjega obveznega usposabljanja, vse z namenom, da se izvajalcu omogoči ustrezno vabljenje na usposabljanja.

#### K 15. členu

S predlogom tega zakona se urejajo pogoji za dodelitev brezplačne pravne pomoči rejniku, obseg dodelitve ter prednostno obravnavanje, za ostala vprašanja pa se po predlogu zakona uporabljajo sistemske določbe Zakon o brezplačni pravni pomoči (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 23/08, 15/14 – odl. US in 19/15; v nadaljnjem besedilu: ZBPP). Ker predlagana ureditev predstavlja pravno sistemsko celoto, je zaradi jasnosti in preglednosti predpisa potrebna ureditev v novem poglavju.

#### K 16. členu

ZBPP je sistemski predpis, ki ureja dodelitev brezplačne pravne pomoči, katere namen je uresničevanje pravice do sodnega varstva po načelu enakopravnosti, upoštevajoč socialni položaj osebe, ki brez škode za svoje preživljanje in preživljanje svoje družine te pravice ne bi mogla uresničevati. Brezplačna pravna pomoč se dodeli na način, pod pogoji in v skladu z merili, ki jih določa ZBPP. ZBPP tudi določa, da v kolikor je glede na vrsto postopka in oblike pravne pomoči to potrebno, je lahko brezplačna pravna pomoč urejena drugače, kot je urejena s tem zakonom. V primerih, ko se uveljavlja brezplačna pravna pomoč po posebnem zakonu, se določbe tega zakona uporabljajo le glede vprašanj, ki niso urejena s posebnim zakonom. S predlogom tega zakona se urejajo pogoji za dodelitev brezplačne pravne pomoči rejniku, obseg dodelitve ter prednostno obravnavanje, za ostala vprašanja pa se po predlogu zakona uporabljajo sistemske določbe ZBPP.

V okviru celovite pravno sistemske ureditve izvajanja rejniške dejavnosti ter zagotavljanja večje koristi otroka je potrebno urediti tudi pravico do brezplačne pravne pomoči za rejnika. Iz naslova izvajanja rejniške dejavnosti je rejnik otroka velikokrat udeležen v sodnih postopkih za varstvo koristi otroka, pri čemer ni mogoče pričakovati, da ima rejnik poleg tega, da nudi varstvo in vzgojo otroka v okviru svoje rejniške družine, tudi potrebna znanja za samostojno nastopanje v sodnih postopkih. S tem bi se po mnenju predlagatelja pripomoglo k dvigu kakovosti izvajanja rejniške dejavnosti. S sistemsko ureditvijo zagotovitve brezplačnega zastopanja rejnika v sodnih postopkih se pomembno prispeva k dvigu kakovosti izvajanja rejniške dejavnosti in obenem zagotavlja celovitejšo ureditev izvajanja rejniške dejavnosti, ki se izvaja kot oblika institucionalnega varstva v drugi družini v okviru mreže javne službe. Po veljavni ureditvi je ureditev morebitnega zastopanja rejnika v sodnih postopkih za varstvo koristi otroka namreč prepuščena posameznemu rejniku.

Rejnik z rejniško pogodbo, ki jo po izvršljivosti odločbe o namestitvi otroka v rejništvo, skleneta pristojni center otroka in rejnik za posameznega otroka, prevzame namestitev in s tem nego, varstvo in vzgojo otroka. Otrok je v skladu z določbami DZ lahko nameščen v rejništvo v okviru ukrepov za varstvo koristi otroka (nujni odvzem otroka, začasna odredba, ukrep trajnejšega značaja), poleg tega pa se otroka lahko namesti v rejništvo, če nima svoje družine ali če iz različnih razlogov ne more živeti pri starših. V času trajanja namestitve otroka pri rejniku so lahko za namen varstva koristi otroka vodijo različni sodni postopki. Zakon o nepravdnem postopku (Uradni list RS, št. 19/16; v nadaljnjem besedilu: ZNP-1) v 7. oddelku določa vrste postopkov za varstvo koristi otroka, in sicer so to postopki, v katerih se odloča o varstvu in vzgoji otroka, preživljanju otroka, otrokovih stikih, vprašanjih izvajanja starševske skrbi, ki bistveno vplivajo na otrokov razvoj, ukrepih za varstvo koristi otroka, postavitvi otroka pod skrbništvo, namestitvi otroka v rejništvo, podelitvi starševske skrbi sorodniku, posvojitvi otroka in razveljavitvi posvojitve otroka. Poleg teh je postopek za varstvo koristi otroka tudi postopek, v katerem se odloča o preživljanju polnoletnega otroka, dokler obstaja dolžnost preživljanja po DZ (93. člen ZNP-1). Za postopke, uvedene za namen varstva koristi otroka, ki je nameščen k rejniku, se s predlogom zakona predlaga odobritev brezplačne pravne pomoči rejniku za navedene postopke, v katerih je rejnik udeleženec postopka. Gre torej za postopke, ki so uvedeni za varstvo koristi otroka, ki je k rejniku nameščen z izvršilnim naslovom in je zanj sklenjena rejniška pogodba, rejnik pa je v sodnem postopku vabljen izključno iz naslova izvajanja rejniške dejavnosti za tega otroka.

V skladu z ZNP-1 so postopki za odločanje o ukrepih za varstvo koristi otrok nujni postopki (105. člen ZNP-1), zato je smiselno, da se tudi prošnje za brezplačno pravno pomoč, vložene na podlagi tega zakona, obravnavajo prednostno. Sicer se za vprašanja brezplačne pravne pomoči, ki niso urejena s tem zakonom, uporabljajo določbe ZBPP, ki v 35. in 36. členu ureja tudi možnost zaprositve za prednostno obravnavanje prošnje, v kolikor za to obstajajo utemeljeni razlogi.

#### K 17. členu

S predlogom tega zakona se poenostavlja postopek za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic na način spremembe stvarne pristojnosti za odločitev o podelitvi statusa poklicnega rejnika ter o vključitvi v zavarovanje. V skladu z veljavno ureditvijo v ZIRD se vloga za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic vloži na centru rejnika, ki jo skupaj z dokazili pošlje ministrstvu. Po predlagano ureditvi pa bi se stvarna pristojnost za določanje o vlogi prenesla na center rejnika, ministrstvo, pristojno za družino pa je določeno kot pritožbeni organ. Z navedeno določbo se določa prehod v novo ureditev za tiste postopke, ki so že bili začeti po določbah ZIRD, in sicer na način, da se ti dokončajo po določbah ZIRD. Vloge, ki bodo vložene po začetku uveljavitve tega zakona, pa se obravnavajo v skladu z novimi določbami. Če se po začetku uporabe tega zakona v postopkih iz prejšnjega odstavka odločba, ki njo je na prvi stopnji izdalo ministrstvo v upravnem sporu odpravi in vrne v ponovni postopek, se ta postopek nadaljuje po določbah tega zakona. Predlog določbe ureja tudi, da se za zakonske učinke odločb ministrstva, izdane na podlagi 19. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 – odl. US, 114/06 – ZUTPG, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 22/19), ki bodo postale pravnomočne po začetku uporabe tega zakona, uporabljajo določbe tega zakona.

#### K 18. členu

Določba ureja začetek veljavnosti predpisa, in sicer ta začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.